

Csíramorzsák

Vers-csírák

I.

Távozóban az Úr
házából,
a szenteltvíztartó
előtt
egy idős nénikét
pillantok meg.
Oly nagy vehemenciával
hányja magára
a keresztet,
mintha legyen raját
hajtaná el
az arcáról.

II.

A járdán fényes
fémdarab.
Dinár vagy euró?
Nem mindenki
veszi észre.
Nem mindenki
hajol le érte.
Van viszont, aki
lenyúl.
A kettő
nem ugyanaz.
S ez itt a kérdés!

III.

Zápor veri
a viharban ringó
részeg lombokat.
Mulatnak a fák!
Agyonraisszák
magukat.

Próزامorzsák

Aznap reggel fölébredtem, s az volt az első gondolatom, észrevételem, hogy már másnap van. Mielőtt fogat mosni mentem volna, megálltam a kertre néző ablak előtt. Hát ez meg micsoda? Honnan a kert ezzel a nyújtózkodó cédrussal? Emlékezetem szerint az ablakunk előtt tegnap még parkolóhely volt, zsúfolásig tömve autókkal. Most meg tele virággal, díszbokrokkal, ahogyan azt egy normális virágoskert megkívánja. Megdörzsölöm a szemem, hogy jól látok-e? Annyira jól, hogy a szegfűbokrokat – ha azok egyáltalán bokrokba vannak rendeződve – meg tudom különböztetni a tulipánoktól. Beárnyékolja ugyan őket a magányos cédrus, mégis jól látható a virágszőnyeg innen, az első emeleti ablakból. Mert eszembe jutott, hogy a lakásunk az első emeleten van egy kilencemeletes bérházban, ott van már évtizedek óta, így tehát valószínűleg mégse ébredtem föl aznap reggel, hanem még mindig az igazak álmát álmodom, alszom; szaporán vissza is feküdtem, és jóízűen folytattam az alvást, oly mértékben jóízűen, hogy még a nyálam is kicsordult tőle. És csak másnap ébredtem fel, de akkor már csakugyan megvirradt, tehát reggeledett, vége a lustálkodásnak, ki kell szállnom a meleg ágyikóból, ha nem akarom, hogy a hasamra süssön a nap.

*

És hamarjában még egy minimális történetet hadd mondjak el, ami szintén velem esett meg:

Arcán széles mosollyal, kitért karokkal közeledik felém rég nem látott barátom. Már messziről kérdi:

- Hogy vagy? Hogy ityeg a fityeg?
- A figyeket hagyjuk, de én, köszönöm, megfagyok.
- Miket beszélsz? Megfagysz? Megfagysz ebben a kánikulában?
- Örvendünk egymásnak, nevetgélünk, de ő a magáét nem hagyja abba:
- Talán csak nincs valami baj?
- Bizony paj fan...

A homlokára csap, végre megvilágosodik előtte, mi a „pajom”, hiszen ugyanabból a faluból valók vagyunk; az egykori sváb szomszédainkat hecceltük a svábos beszédünkkel.

Bevonulunk a legközelebbi maradék kocsmá egyikébe, helyet foglalunk a régi sarokasztalnál.

– Hát akkor hadd halljam, mi az a nagy „paj”, amitől majd megfagysz ebben a kutya melegben?

– Napok óta a statisztikát böngészem...

Hirtelen elkomolyodik. Az van az arcára írva, hogy ezzel az emberrel, vagyis velem csakugyan nincs valami rendben.

Hogyan is lenne, amikor az említett kimutatásban azt olvastam, hogy Szilágyin nem indulhat első osztály, mert nincs elegendő jelentkező. De hát ez jellemző szinte az egész nyugat-bácskai szórványra. Ebből a szempontból a régi központja, az egykori megyeszékhely is hova sülyedt. Akár Bezdán, Őrszállás, Nemesmilitics. És Kúla vagy Verbász? Nem túl régen Zomborban még a gimnáziumban is tanulhattak anyanyelvükön a magyar diákok, miként Verbászon is. Vajon Dél-Bánátban más a helyzet? És Újvidéken, a nemzetiségileg legtarkábbnak nevezett régió fővárosában?

Böngészgetem hát ezt a legfrissebb statisztikát, és mindjobban fázom. Néha már majd megfagyok. Még élek, de olykor belémsajog valami, s mintha hideg futna végig a gerincemen.

Hiszen nem csupán mi „fagyoskodunk”, fogyatkozunk itt lenn a déli végeken, ahol már Szabadkát is megtámadta a szórványosodás vírusa (a község területének iskoláiban kevés híján 1400 elsőst vártak, s ezekből csaknem ezren iratkoztak szerb tannyelvű osztályba, magyarba viszont még négyszázan se!); a fogyatkozás jelei markánsan megmutatkoznak „odaát” is, épp a napokban érkezett a hír, miszerint Magyarországon ez év első felében 25 000-rel kevesebben születtek, mint ahány elvárható lett volna ahhoz, hogy az ország lakosságának a száma a tavalyi szinten maradjon. Ez a hiány öt akkora falu lakosságát képezi, amekkora a jelenlegi Kishegyesé, amelyik maradék kocsmájának egyikében borongunk rég nem látott barátommal.

Innen röppent vissza a gondolatom vagy inkább a képzeletem Szilágyi talán utolsó kiskocsmájába – ha egyáltalán nyitva van még –, ami hajdanában a helyi művelődési ház büféje volt, s eme ház névadójának csak a fényképe maradt meg, ami alatt ottjártamkor meghúzódtam. Az Arany Jánosé. Akinek híres szülőhelye is, csonkatornyostul, valahol az Időben szórványná szomorodott.

Nem tudom, Szilágyi és Nagyszalonta között mekkora a távolság kilométerekben mérve. Sorsukban viszont közel kerültek egymáshoz.

Tehát megfagyok, bizonykodom rég nem látott barátomnak búcsúzáskor. Már ő is tudja, érti, hogy előfordulhat ilyesmi az emberrel nyári hőségben is.